

Buteljka vina je v petek dobra, v ponedeljek zjutraj pa slaba

LJUBLJANA – Zgodovina spodbujanja vizij je intrigantna že zato, ker je neločljivo povezana z ustvarjanjem: opij je bil ljubljenec De Quinceyja, pejoti Witkiewicza, Borroughsa in Ginsberga je vznemirjal napitek yaga, Dalaj Ee-gol je poskusil ibogo. Ta je uporabna v medicini in je tudi osrednja sestavina iniciacijskih obredov afriških plemen. Ustanovitelj OMI inštituta Roman Paškulin se je z ibogo seznanil pred desetimi leti v Gabonu. Še vedno se ji rad prepusti, a samo v laboratoriju kot raziskovalec.

Grm iboge verjetno ne bi uspeval na vrtni kakšnega ljubljanskega ljubiteljskega botanika?

Iz Gabona sem prinesel semena, a mi jih ni uspelo niti skaliti. Če bi grm le zrasel, bi dobili samo prgišče zmelte skorje njegove korenine, v kateri je nekaj odstotkov alkaloida. Iboge

ne vzgajajo niti v Gabonu, nabirajo jo samo v džungli.

Ste jo pokusili zato, ker ste morali kot znanstvenik vedeti, s kakšno zeljo imate opravka, ali vas je tja gnala potreba po opoju?

Oboje. Tam sem videl, da človeku omogoči harmonizacijo fizičnega bi-

vanja z njegovo psihično in duhovno stabilnostjo, kar je lahko velik preventivni korak za medicino. Zakaj bi čakali, da nas bolezen prizadene in onemogoči, če nas iboga razbremeni vsakodnevnih kompulzivnih bremen? Zaveš se svoje preteklosti in nezavednega ter se nenadoma počutiš tako svobodnega, da se odločiš za najustreznejšo pot.

»Čez nekaj minut so mi prišli na misel zajci iz oddaje Cik-cak, nato sem dobil vizijo velikih črnih vdov, ki so začele lesti proti meni.« Tako svojo iniciacijo opisuje neki 33-letni možki. Kam je iboga zapeljal vas?

Sprehodimo se po kraljestvu svojih spominov. V življenju ničesar ne pozabimo, zgubimo samo povezanost zaradi ponavljajočih se vedenjskih vzorcev v potrošniškem vsakdanu in ker se predolgo vdajamo tujim sugestijam. Verjameš, da imaš rad jagodni sladoleđ, a se sploh ne utegneš spomniti, da ga nikoli nisi maral. Sam sem si najbolj zapomnil prezenčnost časa; kot da bi gledal skozi oči prednikov, zato sem potem laže razumel našo družinsko dinamiko.

Kako lahko znanstveno opišete njen učinek?

V OMI inštitutu smo ugotovili, da stimulira izražanje genov za metabolizem energije. Nobeno drugo zdravilo nima takšnega in tako dolgotrajnega učinka. V prvih dvanajstih urah deluje na podobne receptorje kot druge vizionarske substance. Človek se takrat uglaši na drugo vibracijsko stanje.

Ali ibogo raziskujete izključno z mislijo na odvisnike?

Tudi, a ne izključno. Pol ljudi na zahodu se zanjo odloči iz duhovnih vzgibov. Izpeljali smo projekt evalvacije ibogaina, zdaj proučujemo mandragoro oziroma nadlišček, zelišče, ki so ga v srednjem veku veliko uporabljali v medicini. Vplivalo je tudi na nastanek mita o čarovnicah na metlah. Zaradi tovrstne rabe je bila ta zel preganjana. Podobno kot LSD, ki se je izkazal za odlično zdravilo proti alkoholizmu, a so se vlade zaradi »novega vala« z bale ozaveščenih ljudi. Vojna proti drogam je bila osrednje vodilo za vzpostavitev mednarodnega policijskega nadzora. Zdaj se je fokus preusmeril z mamila na terorizem in v politiki drog pričakujem pozitivne spremembe.

Če pri nas ne moremo vzgojiti iboge, si najbrž lahko damo duška vsaj z ...

Ne pozabimo na močeradovec, šmarnico in rdečo mušnico.

Imamo tudi domače ekvivalente Borroughsa ali De Quinceyja?

Recimo Blaža Ogorevca. Tudi Bartol bi moral o tem kaj vedeti. Pravo kulturno okolje je bilo seveda v času hašišarjev in pozneje hipijev. Znan uživač je bil tudi dr. Slavko Grum. Bolj mi je všeč, da imamo zgodovino psihiatrov, ki so se s tem ukvarjali: dr. Bogomir Magajna, dr. Alfred Šerko in farmakolog prof. Pavle Bohinc.

Se slovenski odvisniki zanimajo za to, da bi z ibogainom odpravili svoje težave?

Marsikdo misli, da bo brez truda izbojeval bitko na vseh področjih. Iboga je dobra pomoč, ni pa magična tableta, ki bi čez noč izbrisala vse težave, ne odpravi odvisnosti, je pa začetek na tej poti. Hitro vidim, kdo zanjo ni primeren. Nekateri bi se, denimo, radi »očistili«, ko zmanjka denarja ali pa je na trgu slaba droga, nekatere na zdravljenje napotijo svojci, sami pa se še ne želijo odreči odvisnosti. Uvid je prva točka zdravljenja. Lahko bi rekli, da iboga odpira oči.

Je pri zdravljenju res uspešna?

Kaj je uspeh? V metadonskih centrih se uspeh meri z negativnimi testi na heroin. Če si nekajkrat pozitiven, ti zvišajo metadon, dokler nisi tako zadet, da ti heroin ne paše več. Je to uspeh? Redki so tisti, ki bi se po desetih letih uživanja heroina lahko z ibogo povsem odpovedali substancam. Po zaužitju iboge se začne počasen vzpon. Pravijo, da ozdravitev traja toliko časa, kolikor ga je odvzelo uživanje droge.

Kolkor slišim, bi jo marsikdo rad zaužil, ker krepi spolno moč.

Uživanje afrodisiaka ni zloraba. Ni greh, če se človek želi zabavati. Toda, to naj počne po opravljenem delu. Tudi buteljka vina v petek je dobra, v ponedeljek zjutraj pa je slaba.

Pri nas še nimamo klinike. Imate kakšne takšne načrte?

Razširjamo dejavnost na strokovno delo. Preventivno medicinsko dejavnost bomo izvajali z individualnimi režimi razstrupljanja in svetovanjem zdrave prehrane ter telesnimi dejavnosti. V gradnji je center, v katerem bomo na podlagi genskih markerjev, krvne skupine, individualnega antioksidativnega statusa pripravili »custom-made« prehranjevalne režime in posameznika naučili zmernega uživanja v vsem. Nekakšno zmanjševanje škode sodobnega življenja. Odpoved hedonizmu je iluzorna, ljudem ne moreš kar ukazati: zdaj se pa preseli na vas in živi zdravo!

MAJA ČAKARIĆ

MESTO NIMA SLABO POSTAVLJENIH TEMELJEV – »Všeč mi je, da imamo za zdravljenje odvisnikov pluralistično ponudbo, čeprav ima roko nad vsem medikalizacija, ki deluje po principu, da je treba vse čim prej spraviti v centre in na metadon. No, tudi ibogain ni za vsakogar, vendar mora biti zagotovljeno njegovo varno uživanje in mora biti na voljo, čeprav samoplačniško. Saj tudi dojk ne povečajo samo na kartico.« Foto Matej Družnik